

R. 114
21STE KAMER

RECHTBANK VAN EERSTE AANLEG TE BRUSSEL

A.R. 2001/15.003/A

BEROEP TEGEN VONNIS VREDEGERECHT
RECHT VAN UITWEG

AFSCHRIJF afgeleverd aan
Cugnion
(vrij: art. 280, 2°
Wb. registratie)
(G.W., art. 792-1030)

EINDVONNIS OP TEGENSPRAAK

114/21/06

BIJLAGE: 1 VERZOEKSCHRIFT IN HOGER BEROEP
3 CONCLUSIES

AANGEBODEN OP.....
NIET TE REGISTREREN

DE ONTVANGER

REGISTER
NR.

06/6401

V - EV

IN DE ZAAK:

Het **VLAAMSE GEWEST**, vertegenwoordigd door de Vlaamse regering, in de persoon van de Vlaamse minister van mobiliteit, openbare werken, energie, leefmilieu en natuur, met kantoren te 1000 Brussel, Koning Albert II laan 20;

appellant,
vertegenwoordigd door Mr. Schalenbourg loco Mr. Stijn Butenaerts, advocaat te 1080 Brussel, Leopold II laan 180;

TEGEN:

Het **BRUSSELS HOOFDSTEDELIJK GEWEST**, Grondregie, vertegenwoordigd door de minister van openbare werken en vervoer, met kantoren te 1030 Brussel, Vooruitgangsstraat 80 bus 1;

geïntimeerde,
vertegenwoordigd door Mr. Nicole Crama loco Mr. Emmanuelle Cugnion, advocaat te 1083 Brussel, J.B. Van Pagéstraat 61;

≈ ≈ ≈

In deze zaak in beraad genomen op 9 januari 2006 spreekt de rechtbank volgend vonnis uit:

Gelet op de in regelmatige vorm voorgelegde stukken van de rechtspleging, inzonderheid:

- het bestreden tegensprekelijk vonnis uitgesproken op 14 november 2001 door de Vrederechter van het eerste kanton Anderlecht, vonnis waarvan geen betekeningsakte voorgelegd wordt .
- het beroepsverzoekschrift neergelegd ter griffie op 14 december 2001;
- de beroepsbesluiten en syntheseberoepsbesluiten van geïntimeerde neergelegd op respectievelijk 11 februari 2004 en 18 februari 2005.
- de beroepsbesluiten van appellante neergelegd op 12 januari 2005.

Gehoord de advocaten van partijen ter openbare terechtzitting van 9 januari 2006, waarna de bundels met de stavingstukken van partijen neergelegd werden en de zaak in beraad genomen werd.

≈ ≈ ≈

FEITEN EN PROCEDUREVOORGAANDEN:

De belangrijkste feiten en procedurevoorgaanden, relevant voor de beoordeling van huidige zaak en zoals zij uit de door partijen neergelegde besluiten en stukken, alsook uit het rechtsplegingdossier van het Vredegerecht van het eerste kanton Anderlecht blijken, kunnen als volgt worden samengevat:

Het Brussels Hoofdstedelijk Gewest (hierna gemakshalve het Brussels Gewest) heeft in 1995 op een perceel gelegen langsheen het kanaal Brussel-Charleroi, op het grondgebied Anderlecht, aan de Arikaai gekadaastreerd 6D44C (vroeger 3 percelen gekend onder nr 6 D 43B, 44 A en 45 A) zoutsilo's opgericht waar het zout opgeslagen wordt dat 's winters op de autowegen en andere rijbanen van het Brussels Gewest wordt uitgestrooid, hetgeen zowel overdag als 's nachts dient te kunnen gebeuren.

Deze percelen zijn gelegen net langsheen de grens met Sint Pieters Leeuw, waarvan het grondgebied tot het Vlaamse Gewest behoort.

Om toegang te krijgen tot deze zoutsilo's gelegen op het Brussels Gewest, moet men komende van het kruispunt gelegen op Anderlecht tussen de Internationalelaan en de

Verwelkomingsstraat en een oprit naar de Ring, gebruik maken van een weg die toegang geeft tot de gebouwen van de Regie 223 opgetrokken op het belendend perceel gelegen voornamelijk op Sint Pieters Leeuw en voor een deel op Drogenbos.

Toen het Brussels Gewest deze silo's in 1995 oprichtte, aldus lang na de Staatshervorming van 1980 en de bijzondere wetten die in verband hiermede uitgevaardigd werden, werd door het Vlaamse Gewest, dat net ernaast gebouwen gebruikt voor haar eigen regie der wegen, niet geprotesteerd als zou het Brussels Gewest aldaar deze silo's opgericht hebben op een terrein dat haar niet toebehoorde.

Voordat de silo's in 1995 opgetrokken werden door het Brussels Gewest, en dit nog ongebruikte gronden waren, had de bevoegde minister van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, de heer Chabert, bij brief van 9.11.1994 zelfs voorgesteld aan de minister Kelchtermans, Vlaamse gewestminister van openbare werken, om dit perceel aan te kopen "vermits het een enclave vormt in het door de Wegendienst Vlaams Brabant ingenomen domein", die van haar kant toen delen van de percelen 43B, 44A en 45 A "benut zonder huurovereenkomst", brief die volgens brief van 12.12.1994 door de minister van de Vlaamse regering ontvangen werd zonder dat toen geprotesteerd werd als zou het perceel dat de minister Chabert wou verkopen in feite reeds toebehoren aan het Vlaamse Gewest.

Nu de verkoop niet doorging en naderhand de zoutsilo's opgetrokken werden kon het Brussels Hoofdstedelijk Gewest jarenlang probleemloos gebruik maken van de enige toegangsweg tot deze silo's.

In 1999 werd ten behoeve van de Vlaamse Regie een toegangspoort gebouwd aan de ingang van de weg die enkel via een geheime code geopend kan worden gekend door een aangestelde van het Vlaamse Gewest die echter 's nachts gesloten wordt en bij afwezigheid van de conciërge of bij weigering van zijnentwege niet meer geopend kon worden terwijl vrachtwagens noodzakelijk ook 's nachts zout op de wegen dienen te kunnen uitstrooien.

Volgens een vergaderingnota van 19.11.1999 zou het Vlaamse Gewest besloten hebben dat het perceel waar de silo's opgetrokken werden in feite eigendom zijn van het Vlaamse Gewest en werd gesteld dat de winter 1999-2000

de laatste zou zijn dat het Brussels Gewest gebruik zou kunnen maken van het regiegebouw te Sint Pieters Leeuw

Bij brief van 9 april 2001 werd door de directeur generaal van het de afdeling Wegenbeleid en beheer van het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap aan de minister-voorzitter van de Brusselse hoofdstedelijke regering opzegging betekend van de toelating om de zoutsilo's te gebruiken gelegen aan de Vaarstraat 10 te Sint Pieters Leeuw met ingang op 31.10.2001.

In deze brief maakt men melding van een vonnis van 22.12.2000 van de Voorzitter van de rechtbank zetelend in kortgeding (stuk dat echter door geen enkel van de partijen neergelegd wordt !).

Gelet op de ingeslotenheid van het perceel waar de zoutsilo's staan werd door het Brussels Gewest op grond van art.682 BW een recht van uitweg gevorderd wegens ingeslotenheid, waarbij overeenkomstig art.1345 Ger.Wb. op 23.04.2001 vooreerst een oproeping in verzoening neergelegd werd, die op 9 mei 2001 op een PV van niet verzoening uitmondde waarop de procedure ingeleid werd ten gronde op 11 juni 2001.

Een plaatsopneming werd bevolen overeenkomstig art.1371 bis Ger.Wb..

Volgens het PV van plaatsopneming dd. 27 juni 2001 is de toegang tot het terrein langsheen het kanaal afgesloten door een poort die overdag geopend wordt door de conciërge. "Het probleem stelt zich 's nachts en in het week-end".

Ten gronde werd dan door het Vlaamse Gewest de onontvankelijkheid van de vordering opgeworpen bij gebrek aan belang aangezien opgeworpen wordt dat het Brussels Gewest niet eens eigenaar is van het beweerd ingesloten perceel.

De vrederechter besliste dat beweerd ingesloten perceel wel toegehoorde aan het Brussels Gewest, zodat de vordering wel ontvankelijk verklaard werd en ten gronde werd een recht van uitweg langs de geasfalteerde weg gelegen op het eigendom van het Vlaamse Gewest toegekend, dat op een ononderbroken wijze mag worden uitgeoefend zowel 's nachts als overdag en niet onderworpen kan worden en dit onder verbeurte van een dwangsom van 10.000 EUR ingeval

van inbreuk nadat het bestreden vonnis in kracht van gewijsde gegaan zal zijn.

Het Vlaamse Gewest kan zich niet verzoenen met deze beslissing en heeft hoger beroep ingesteld, waarbij gevraagd wordt het bestreden vonnis teniet te doen en de oorspronkelijke vordering onontvankelijk te verklaren minstens ongegrond en in ondergeschikte orde getuigen op te roepen teneinde de geschiedenis van de site uit te klaren.

Het Brussels Gewest concludeert tot de afwijzing van het hoger beroep en bevestiging van het bestreden vonnis.

BESPREKING

Het Vlaamse Gewest stelt dat het perceel in kwestie reeds in 1980 deel uitmaakte van de regie omdat het een geheel vormt en aldus als regie in zijn geheel viel onder het toepassingsgebied van art.12 van de bijzondere Wet op de Hervorming der instellingen dd 8.08.1980 waarin bepaald wordt: *"de roerende en onroerende goederen van de staat zowel van het openbaar als van het privaat domein, die onmisbaar zijn voor de uitoefening van de bevoegdheden van de gewesten en de gemeenschappen, worden aan deze zonder schadeloosstelling overgedragen. De voorwaarden en de nadere regelen van die overdracht worden bepaald bij een in Ministerraad overlegd koninklijk besluit"*.

In 1980 waren op betwist perceel de zoutsilo's nog niet gebouwd (door de toenmalige minister van openbare werken en/of nationale regie der wegen) zodat niet gesteld kan worden dat het perceel, gelegen op het grondgebied Anderlecht, een geheel uitmaakte met de belendende percelen gelegen in Sint Pieters leeuw en Drogenbos. Dit toen nog braakliggend terrein kon aldus niet bestempeld worden als zijnde "onmisbaar" in de zin van voormeld art.2 van de Bijz.W. van 08.08.1980. Bovendien diende voor deze overdracht ook nog een K.B. uitgevaardigd te worden waarbij dit art.12 van de bijz.wet van 08.08.1980 geïnterpreteerd werd, en kon op grond van dit artikel geen overdracht "van rechtswege" plaatsvinden.

In art.57 §2 en §4 van de Bijzondere wet van 16.01.1989 wordt bepaald:

In afwijking van art.12 van voornoemde wet van 8 augustus 1980 worden de roerende en onroerende goederen van de staat, zowel behorend tot het openbaar domein als tot het

privaat domein, die ressorteren onder de bevoegdheid van de gewesten krachtens art.6 §1 ,III ,8° en X van dezelfde wet, alsmede de grote waterkundige werken, overgedragen zonder vergoeding aan het Vlaamse gewest, het Waalse Gewest en het Brusselse hoofdstedelijk Gewest al naar gelang van hun ligging.

§4 De in §1 tot §3 bedoelde overdrachten worden van rechtswege uitgevoerd. Zij zijn zonder verdere formaliteiten van rechtswege tegenstelbaar aan derden, vanaf de inwerkingtreding van onderhavige wet. Onverminderd het eerste lid van deze paragraaf wordt de lijst van de goederen waarvan sprake is in de §1 tot 3 opgemaakt bij een in Ministerraad overlegd koninklijk besluit op eensluidend advies van de gemeenschaps en gewestregeringen, en bekendgemaakt in het Belgische Staatsblad .

Ter zake is niet de verwijzing naar art.6 §1, III, 8° van belang (het betreft de landbouwhydraulica en de onbevaarbare waterlopen met inbegrip van hun bermen hier staat het terrein in kwestie, naast een bevaarbare waterloop) maar is de verwijzing naar art.6 §1 X (de aangelegenheden bedoeld in art.107quater van de grondwet zijn: X: wat de openbare werken en het vervoer betreft: 1° de wegen en hun aanhorigheden, 2° de waterwegen en hun aanhorigheden).

Het terrein in kwestie waarop de zoutsilo's opgericht werden is gelegen net langsheen het jaagpad van het kanaal.

In de mate het terrein een geheel uitmaakte met de regiepost en aldus "onmisbaar" was geweest in de zin van art. 12 van de bijz.Wet van 08.08.1980 zou de overdracht nog bij KB geregeld dienen te worden, terwijl betreffende de goederen overgedragen op grond van art.57 §2 wet van 16.01.1989 vond de overdracht van rechtswege plaats, zodat het K.B. van 6 dec 1991 met de lijst van de goederen overgedragen aan respectievelijk het Brussels Gewest dan wel aan het Vlaamse Gewest (op zelfde datum werden meerdere KB 's in dit verband uitgevaardigd) op zich nog geen bewijs inhoudt van de overdracht van betwist perceel.

In art.1, 2) van dit KB verwijst men als aanhorigheid van een weg, met verwijzing naar art.57 §2 van de wet van de Bijzondere Wet 16.01.1989 onder meer naar "de regieposten, stapelplaatsen en silo's nodig om het beheer en het onderhoud van de wegen te verzekeren" en de terreinen die op 31.12.1988 bestemd waren voor het optrekken van

regieposten waarvan de lijst gevoegd is bij dit besluit en wordt inderdaad in bijlage 3 de Regie, aan de Vaartkant, 10 te Sint Pieters Leeuw hierin vermeld, maar toen waren de silo's (op het betwist perceel dat langsheen de vaart , maar aan de Aaikaai) nog niet opgericht en wordt er geen "regiepost aan de Aaikaai" vermeld als zijnde overgedragen aan het Vlaamse Gewest en kon gelet op het territorialiteitsbeginsel opgenomen in art.57 § 2 dat gevisieerd werd door dit KB van 6.12.1991 ook op deze lijst van de goederen overgedragen naar het Vlaamse Gewest enkel de gronden en goederen gelegen in Sint Pieters Leeuw en Drogenbos opgenomen worden maar niet de terreinen gelegen op het grondgebied van Anderlecht.

Gelet op de overdracht die van rechtswege gebeurde in 1989 diende in feite geen KB uitgevaardigd te worden om de overdracht te bewerkstelligen, ook al wordt in §4 van dit art.57 gesproken over het opstellen van een lijst, hetgeen echter gebeurt "onverminderd het eerste lid van deze §4", namelijk het feit dat de overdracht van rechtswege gebeurt.

Dat het betwist terrein in kwestie, gelegen op het grondgebied van Anderlecht, nu beschouwd wordt als een aanhorigheid van een waterweg (gelegen net naast het jaagpad en die desnoods gebruikt kon worden om aanhorigheden aan te leggen of te bouwen dan dan wel om producten voorkomende uit baggerspecie op te bergen) dan wel beschouwd wordt als een aanhorigheid van een weg nl. als zijnde een terrein bestemd voor het optrekken van een (toekomstig) regiepost ten dienste van het wegverkeer, in beide gevallen werd dit terreingedeelte aan de Aaikaai, gelet op het territorialiteitsbeginsel opgenomen in art.57 van deze bijzondere wet van 16.01.1989 ("naargelang van hun ligging") overgedragen aan het Brussels Gewest.

Overigens valt de grens tussen Anderlecht en Sint Pieters Leeuw ook samen met het feit dat wat de waterwegen en aanhorigheden ervan betreft, het kanaal van Charleroi naar Brussel ook door de Staat vanaf diezelfde grens overgedragen werd aan het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, hetgeen dan ook opgenomen werd op de lijst vervat in een KB van 5.10.1992.

Het KB van 6.12.1991 waarin een lijst opgenomen werd van goederen die (voordien en van rechtswege reeds) overgedragen werden aan het Vlaamse Gewest, kon aldus weliswaar de regiepost aan de Vaarkant 10 met de gronden gelegen op Sint Pieters Leeuw alsmede in Drogenbos

omvatten maar met dit opschrift en adres "Vaartkant 10 te Sint Pieters Leeuw" kon er geen grond gelegen op Anderlecht, in het Brussels Gewest, overgedragen worden aan het Vlaamse Gewest, hetgeen volledig in strijd zou komen met bovenvermeld wettelijk territorialiteitsbeginsel.

Bedoelde percelen met de toenmalige kadastrale percelen D 43 B 44 A 45 A en andere percelen aan de Aaikaai te Anderlecht waren opgenomen op een lijst opgestuurd, ingevolge een beraadslaging van een Ministerraad van het Brussels Gewest dd 7 juli 1994, door de bevoegde minister van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, aan de eerste minister bij schrijven van 15 juli 1994 met een ontwerp van KB tot wijziging van het KB van 6 12.1991 tot vaststelling van de lijst van de wegen en aanhorigheden overgedragen aan het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, KB van 6.12.1991 dat al meermaals gewijzigd diende te worden onder meer bij KB van 12 mei 1992 en 10 juni 1993 om reden dat bepaalde wegen of delen van rijbanen gelegen in het Vlaamse Gewest bij vergissing opgenomen werden op de lijst die overgedragen waren aan het Brussels Gewest.

Enkel het Brussels Gewest is aldus eigenaar van het perceel in kwestie, zodat de vrederechter hier terecht besliste dat oorspronkelijke eiseres eigenaar was van een ingesloten perceel en wel een vordering kon instellen op grond van art.682 B.W.

In de mate het Vlaamse Gewest geen eigenaar is van bewust perceel is haar vordering dat zij bij wijze van natrekking op grond van art.555 BW eigenaar geworden is van de zoutsilo's opgetrokken door het Brussels Gewest in 1995 ook ongegrond.

Het stuk 7, zijnde een kadastraal plan waarop door een niet nader omschreven persoon handgeschreven vermeldingen toegevoegd werden kan zeker niet beschouwd worden als een bekentenis of erkenning dat het perceel in kwestie haar eigendom niet zou zijn. Er zijn immers naast een welbepaald perceel waar de silo's opgetrokken werden nog kleinere belendende percelen die ook nog eigendom zijn van het Brussels Gewest (want ook gelegen op het grondgebied van Anderlecht), die echter ook onderhouden en gratis gebruikt worden door het Vlaamse Gewest. Het feit dat voor de duidelijkheid, in het kader van minnelijke voorstellen om een andere toegangsweg te krijgen waarbij de nieuwe toegangspoort slechts enkele meters verlegd zou moeten worden en dan via ruiling of aankoop een eigen

toegangsweg zou kunnen opgericht worden (brief van 27.07.2000), op een bijgevoegd plan geschreven werd welke delen door het Brussels Gewest gebruikt worden en welke niet houdt uiteraard geen enkele erkenning in, door een overigens niet nader gekende persoon, dat het perceel waarop de zoutsilo's opgericht werden niet aan het Brussels Gewest behoren, hetgeen trouwens ook volledig tegengesproken wordt door de begeleidende brief waarbij dit voorstel tot minnelijke oplossing gemaakt werd en waarin overigens nogmaals herhaald wordt dat dit perceel eigendom is van het Brussels Gewest.

Het komt aan de verantwoordelijken van beide partijen toe na te gaan hoe het best een oplossing gevonden kan worden om, zo appellant de toegangspoort op dezelfde plaats wenst te behouden en /of langsheen de bestaande weg geen nieuwe bijkomende afsluiting wenst te plaatsen, de veiligheidscodes of sleutels voor het openen van de toegangdeur te kunnen bezorgen aan een verantwoordelijke opdat de vrachtwagenchauffeurs en andere bevoegde personen toegang kunnen krijgen tot de zoutsilo's.

Op beide gewesten rust immers een belangrijke aansprakelijkheid inzake de veiligheid van de wegen op hun grondgebied overeenkomstig art.1384 B.W en zo het Brussels Gewest ingeval van plotse weersomstandigheden genoodzaakt wordt zout te strooien op de rijbanen die haar grondgebied doorkruisen (de Ring ligt vlakbij) en hiertoe geen toegang kan krijgen met alle gevaren vandien, zou zo het Vlaams Gewest de toegang geweigerd zou hebben tot de silo's en bewezen wordt dat ingevolge ijzel ongevallen veroorzaakt werden, mogelijks ook het Vlaamse Gewest door het Brussels Gewest in vrijwaring opgeroepen kunnen worden als het Brussels Gewest omwille van de ijzel aangesproken wordt door de slachtoffers of hun rechthebbenden.

De vordering tot het verkrijgen van een bedrag van 20.000 EUR per jaar is niet gegrond nu er zoals uit de voorgelegde schetsen blijkt reeds een bestaande verharde rijbaan bestaat op het perceel van het Vlaamse Gewest en die leidt naar het ingesloten perceel.

Het bestreden vonnis wordt bevestigd.

**OM DEZE REDENEN,
DE RECHTBANK,**

Gelet op de wet van 15 juni 1935 op het taalgebruik in gerechtszaken, zoals gewijzigd,

Rechtsprekend in graad van beroep, na tegenspraak,

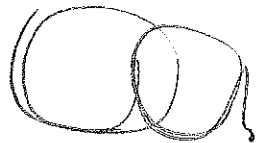
Verklaart het hoger beroep ontvankelijk doch ongegrond.

Bevestigt het bestreden vonnis.

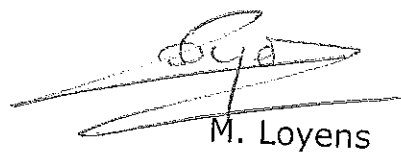
Veroordeelt appellant tot de beroepskosten, begroot in hoofde van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest op 356,97 EUR (RPV beroep).

Aldus gevonnist en uitgesproken ter openbare terechtzitting van de 21ste kamer van de Rechtbank van Eerste Aanleg te Brussel, op 13 februari 2006,
waar aanwezig waren en zitting namen:
de heer Ph. Joos de ter Beerst, kamervoorzitter,
de heer W. De Gendt, rechter,
de heer M. Loyens, rechter,
mevrouw T. Couck, afgevaardigd adjunct-griffier,

(nietige lijnen en nietige woorden)

T. Couck

M. Loyens

W. De Gendt

Ph. Joos de ter Beerst